

Mekaniskt inbrottsskydd

1. Skyddsklasser

Säkerhetsföreskrifterna indelas i tre skyddsklasser; skyddsklass 1, 2 och 3. Av försäkringsbrevet framgår vilken skyddsklass som gäller för respektive försäkringsställe. I dokumentet görs hänvisningar till standarder och normer som ges ut av Svenska stöldskyddsföreningen (SSF). Vad skyddsklasserna i sin helhet innebär anges i "Regler för mekaniskt inbrottsskydd SSF 200" utgivna av SSF.

Vid minsta tveksamhet om inbrottsskyddet rekommenderar vi att en auktoriserad låssmed eller annan kunnig fackman inom respektive område rådfrågas. Information kan även sökas på SSF:s hemsida www.ssf.nu, eller ges via deras kostnadsfria rådgivning på telefon 08-783 75 33.

Generellt för alla skyddsklasser gäller att anordningar, produkter och konstruktioner som ingår i inbrottsskyddet skall vara monterade enligt tillverkarens anvisningar, och vara i funktion. Lås skall vara låsta, reglar skall vara reglade, larmanläggning skall vara aktiverad, i drift och fungerande enligt Försäkringsförbundets tekniska rekommendationer FTR 130. Vid krav på larmöverföring skall signal nå fysisk person som kan vidta nödvändiga åtgärder.

1.1. Skyddsklass 1

1.1.1. Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods. Samtliga väggar i omslutningsytan skall ansluta tätt till bärande konstruktion i golv och takbjälklag så att in- och överkrypning förhindras.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt och träpanel utan innerbeklädnad eller yttervägg av plast
- innervägg av gips som vetter mot annan hyresgästs lokal. Om sådan vägg består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott.

1.1.2. Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara utförda och monterade i enlighet med tillverkarnas monteringsanvisningar. Ett godtagbart skydd uppnås säkrast genom att använda certifierade produkter.

Dörrar som uppfyller kraven i SS 81 73 45 i lägst klass 1 godtas, likaså kraftiga ytterdörrar i trä. Även dörrar och jalousier enligt SS-ENV 1627 lägst klass 2 godtas. Dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk skall ej användas som ytterdörr.

En svag ytterdörr av trä skall förstärkas med stålplåt som är minst 1 mm tjock på insidan och täcka hela dörrbladet för att vara godkänd. Det samma gäller för industriportar, t ex taksjutportar, vikportar eller slagportar.

För galler eller jalousi som enda inbrottsskydd, t ex i en kundentré i köpcentrum, skall klass 1 i SSFN 012 "Norm för galler" alternativt klass 4 i SS-ENV 1627 vara uppfyllda.

Dörr eller grind skall vara stabilt monterad i omslutande vägg så att dörrspringan inte kan vidgas eller hela dörren eller grinden brytas loss från väggen. Lämpliga fästelement i tillräckligt antal och dimension skall användas vid montering och placeras enligt SS 81 73 27 (Dörrar-Inbrottsskydd-Karminfästning-Fordringar). Kilning skall alltid finnas mellan slutbleck och vägg samt mellan gångjärn och vägg.

Mekaniskt inbrottsskydd

Det sammanlagda spelet mellan dörrblad och karm i fram- och bakkant får inte vara mer än 6 millimeter. För pardörrar, där det sammanlagda spelet mellan dörrblad och karm normalt är större än för slagdörrar, är det viktigt att säkerställa att låsregeln har ett tillräckligt ingrepp på minst 14 millimeter in i slutbleck i den andra dörrhalvan. Utgående dörr skall ha bakkanten säkrad.

Skall karm fästas i vägg som består av lättbetong, lecablock eller liknande, eller som utgör en regelkonstruktion måste väggen förstärkas för att uppnå tillräcklig säkerhet för infästning av karmen.

- Vägg av lättbetong förses vid varje fästpunkt med "spiklask" av minst 12 millimeter tjock plywood eller motsvarande som fästes i lättbetongen med minst 4 stycken klippspik eller motsvarande fästdon.
- Vägg med stålreglar kompletteras vid karmöppning antingen med träreglar eller med lämplig stålprofil från golv till tak, så att fästelementen (karmskruv eller motsvarande) kan förankras i tillräckligt tjockt material.

1.1.3. Låsning av dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka skall vara låst med godkänd låsenhet. Med godkänd låsenhet avses ett låshus samt tillhörande spärrmekanism och nödvändiga låsbehör och tillhörande slutbleck, alternativt ett häglås med beslag. Följande tre typer av låshus godkänns:

- Regellås – Lås med regelkov.
- Fallregellås – Lås med både en regelkov och en snedställd kov där den senare manövreras med dörrhandtaget.
- Svängregellås – Ett vanligt lås i dörrar med smal ramprofil.

Regellås

Fallregellås

Svängregellås

Både lås och slutbleck skall uppfylla kraven i klass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

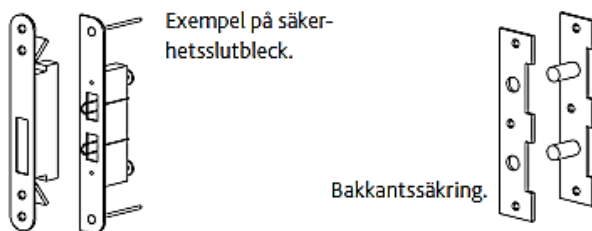
- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottsskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.
- Slutblecket skall monteras med två snedställda skruvar i fördjupningen där kolven griper in.

Vanligtvis används tillhållarlås eller cylinderlås.

Om hänglås används skall det uppfylla kraven i hänglåsklass 3 i SSFN 014 för invändig låsning. För utvädig låsning gäller hänglåsklass 4 enligt SSFN 014. Hänglåset skall dessutom ha en skyddande kåpa med motsvarande motståndskraft mot våld som hänglåset.

En utåtgående dörr skall förses med minst ett bakkantsbeslag, för att säkra dörren på gångjärnssidan mot inbrott.

Mekaniskt inbrottsskydd

1.1.4. Låsning av skjutdörr, singel och par

Skjutdörrar skall låsas i fram eller bakkant mot anslutande karm eller väggparti med godkänt hakregellås enligt SS 3522 lägst klass 3. Den del av dörren som ej är försedd med lås skall ha motsvarande angreppsmotstånd, alternativt skall både fram- och bakkant låsas med hakregellås.

För låsning av taksjutport eller jalusiport med hänglås skall hänglåset uppfylla lägst hänglåsklass 3, SSF 018.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
- den inaktiva dörrhalvan ska vara
 - reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
 - invändigt låst med godkänt spanjoletttag, eller
 - invändigt försedd med stålbo i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3 enligt SSFN 014 och SSFN 018.

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 3 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

1.1.5. Låsning av fönsterdörr

Med fönsterdörr avses terrass-, balkongdörr eller liknande, dock inte entrédörr med fönster.

Fönsterdörren skall vara låst med godkänd låsenhet enligt SS 3522 i klass 3 eller godkänd säkerhetsspanjolett enligt SS 3535 i klass 3.

1.1.6. Låsning med hänglås

Vid låsning av dörr, port eller med bom när den låses med hänglås, gäller för

- utsidan skall hänglåset uppfylla hänglåsklass 4 enligt SSFN 014 och SSFN 018, samt ha en skyddande kåpa med motsvarande styrka som hänglåset.
- insidan skall hänglåset uppfylla lägst hänglåsklass 3 SSFN 014.

Mekaniskt inbrottsskydd

1.1.7. Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska vara installerad enligt Svenska Stöldskyddsföreningens regler för projektering och installation av elektromekanisk låsanläggning, SSF 210. Låsanläggningens produkter skall uppfylla kraven i SSF 1022 Material till elektromekanisk låsanläggning.

1.1.8. Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med W.R. Berkley – vara låst med en godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

1.1.9. Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Fönsterglas och andra glasade partier skall vara i gott skick samt utförda och monterade så att de inte utan avsevärd svårighet kan lossas ur fönsterbåge, fönsterlist eller omgivande byggnadsdel.

Utvändiga fönsterlister skall vara säkrade med envägsskruvar eller på annat sätt som ger motsvarande skydd mot demontering. För isolerglasrutor godtas fackmannamässigt utförd montering med beständig fogmassa runt hela glaskanten.

Tänk på att fönsterruta eller glasparti monterad med så kallad snäpplist, gummiprofiler eller list med icke säkrade skruvförband och som är åtkomliga utifrån inte godkänns.

För att eventuell ersättning för stöldbegärlig egendom som stjäls utifrån genom krossat fönster (smash & grab) inte skall begränsas, krävs att fönstret särskilt skyddats upp till minst 2 meter från markplan eller 1,5 meter från annat ståplan. Godtagbara skydd är:

- stålgaller av stålqualität SS 1774 med en trådtjocklek av minst 4 millimeter i diameter, med en maskvidd max 60 x 60 millimeter, eller
- invändigt monterad polykarbonatskiva som motsvarar kraven i SS-EN 356 klass P6B.

Skyddet skall vara monterat innanför glastrutan.

1.1.10. Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt SSFN 012.

Om brandventilator är av glas eller plast och belägen lägre än 4 meter från markplan eller på annat sätt lättåtkomlig måste inkrypningsskydd finnas oavsett reglingsanordning.

1.1.11. Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt inkrypningsskydd i lägst klass 3, SSFN 012.

1.1.12. Container utomhus

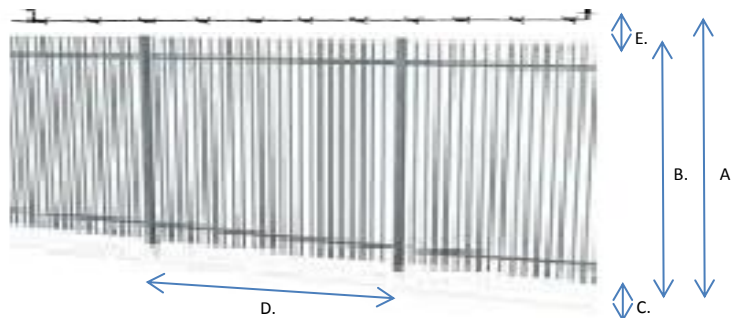
Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom och hänglås i hänglåsklass 4, SSFN 014. Detsamma gäller för cistern- och pumpanordningar utomhus.

Containern skall ha omslutningsytor av minst 1,5 millimeter tjock stålplåt på stålram eller motsvarande. Eventuellt fönster eller annan öppning skall ha inkrypningsskydd motsvarande omslutningsytans motståndskraft i enlighet med SSFN 012 lägst klass 3.

Mekaniskt inbrottsskydd

1.1.13. Områdesskydd

För inhägnat område gäller följande minimikav

- A. minst 2,20 meter totalhöjd från markplan eller annat ståplan till översta taggtråd.
- B. minst 2,00 meter höjd från markplan eller annat ståplan till nätets överkant.
- C. högst 0,10 meters mellanrum mellan nät och markplan eller annat ståplan.
- D. avståndet mellan stolparna skall normalt vara maximalt 3,00 meter.
- E. 0,20 meter mellan överkant på nät och översta taggtråd, med minst två rader taggtråd.

Vid försänkningar i marken skall nödvändig påbyggnad göras.

1.1.14. Hantering av nyckel och kodmedia

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nyckeln, koden eller låskombinationen skall tas om hand och förvaras på ett betryggande sätt. Den får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig, eller förvaras på sådant sätt i försäkringslokalen att den är lätt tillgänglig för obehörig.

Lås, kod, låskombination eller nyckel skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckel eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

1.1.15. Rån

Den som hanterar pengar och värdehandlingar inom försäkringslokal på försäkringsstället skall ha fyllt 18 år, såvida inte annan anställd som uppnått samma ålder samtidigt vistas i lokalen.

Vid transport av pengar och värdehandlingar utanför försäkringslokalen skall den som utför transporten ha fyllt 18 år. Om värdet på pengar och värdehandlingar, eller egendom som består av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar, ur avsedda att bäras eller konstverk, överstiger 100 000 kr gäller dessutom att egendomen skall transporteras

- i en godkänd värdetransportväska, som är låst med nyckel som inte får medföras av transportören eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år

1.1.16. Värdeförvaringsskåp

När det i försäkringsbrev eller villkoren framgår att säkerhetsskåp krävs för förvaring av viss egendom, skall skåp klassade i minst SS3492 användas.

För förvaring av pengar och värdehandlingar uppgående till en viss summa krävs i stället för säkerhetsskåp ett godkänt och klassat värdeskåp, se Försäkringsförbundets tekniska rekommendation FTR 1028.

Mekaniskt inbrottsskydd

1.2. Skyddsklass 2

Utöver vad som angivits som krav för Skyddsklass 1, gäller för Skyddsklass 2 även följande krav.

1.2.1. Försäkringslokalens omslutningsyta

För att väggar bestående av ett skikt stenmaterial skall godkännas krävs att de har tjocklek:

- betong är minst 100 mm
- sten är minst 200 mm
- lättbetong är minst 250 mm

Väggar bestående av ett utvändigt skikt stenmaterial med invändigt tilläggsskikt av stenmaterial alternativt trä eller stålplåt godtas enligt nedan tabell:

Väggtskikt mot angreppssida (utsida)		Tilläggsskikt mot lokalens insida					
		Stenmaterial			Annat material		
Minsta tjocklek i mm		Betong	Sten	Lättbetong	Trä	Plywood	Plåt
Betong	60	60	120	150	22	22	0,8
Sten	120	60	120	150	22	22	0,8
Lättbetong	150	60	120	200	30	30	1,2

Anmärkning: Med betong avses armerad eller oarmerad betong i element eller platsgjuten. Med sten avses murverk av tegel, kalksandsten eller betongblock/betongmursten. Med lättbetong avses lättlastbetong (gas-, lättklinkerbetong eller motsvarande) i murblock eller element. Med trä eller plywood avses spontade brädor eller plank respektive lamellträ- eller kryssfanerskivor. Med plåt avses stålplåt eller annat plåtmaterial med motsvarande hållfasthet.

För att uppfylla kraven i skyddsklass 2 kan en flerskiktsvägg (regelkonstruktion) där inget av skikten består av stenmaterial förstärkas enligt nedan:

- Mellan två inre lager byggskivor montera en stålplåt som är minst 1 millimeter tjock. Denna skall i första hand monteras på väggens insida och skruvas fast med kraftiga skruvar på alla sidor om reglarna med max 10 centimeter mellan fästpunkterna, med det starkste skicket in mot lokalen. Stålplåten skall skarvas med minst 50 millimeters överlapp.
- Montera två stycken plywoodskivor, som är minst 12 millimeter tjocka, på befintlig byggskiva på båda sidor om regelverket. Dessa skall förskjutas i förhållande till varandra så att genomgående skarvar undviks, det får ej förekomma skarvning av plåt- och plywoodskiva mellan regler.

Prefabricerad väggsektion skall uppfylla kraven enligt SSF 1047 (väggklass 2) – inbrottsskyddande väggar.

Bjälklag, som samtidigt är golv eller tak och som utgör del av omslutningsytan, skall för att ha godtagbart inbrottsskydd vara av likvärdigt utförande som gäller för vägg.

1.2.2. Dörr, port och lucka

Dörrar som uppfyller kraven i SS 81 73 45 i lägst klass 2 godtas, likaså kraftiga ytterdörrar i trä. Även dörrar och jalousier enligt SS-ENV 1627 lägst klass 3 godtas. Dörrar i aluminium eller trä med en eller flera dörrspeglar skall förstärkas med galler eller 2 millimeter aluminiumplåt eller 1 millimeter stålplåt på dörrrens insida för att försvåra insparkning av speglarna.

Mekaniskt inbrottsskydd

Industriportar, till exempel takskjutportar, vikportar, slagportar med flera, skall ha ytskikt på båda sidor av stålplåt. Ena sidans plåttjocklek skall vara minst 1 millimeter eller ha annat utförande med motsvarande motståndskraft. Ljusinsläpp i porten skall ha inkrypningskydd.

För galler eller jalousi som enda inbrottsskydd, t ex i en kundentré i köpcentrum, skall klass 2 i SSFN 012 "Norm för galler" alternativt klass 4 i SS-ENV 1627 vara uppfyllda.

1.2.3. Låsning av dörr, port och lucka

Lås i dörr, port, eller lucka av trä skall monteras med dörrförstärkningsbehör i klass 4 enligt SS 3522.

Dörrförstärkningsbehör ett krav. Dessa har till uppgift att förstärka dörrblad av trä vid låset. Behöret som finns både för tillhållar- och cylinderlås skall ha genomgående skruvförband. En låssmed tillhandahåller godkända produkter och korrekt installation. Det skall uppfylla klass 4 enligt SS 3522.

1.2.4. Låsning med låsbom

Vid låsning med låsbom skall två låsbommar användas, och de ska så långt som möjligt sättas upp på insidan. Bommar i nedan angivet utförande godtas:

- två bommar som uppfyller SSFN 018 Norm för hänglåsbeslag klass 3 vid invändig montering respektive klass 4 vid utvändig montering. För låsning gäller två hänglås i hänglåsklass 3 vid invändig bom och två hänglås i minst hänglåsklass 4 vid utvändig bom
- invändig låsning med två platta stål bommar med dimension som minst är 8 x 50 millimeter eller två fyrkantsbommar med en dimension på minst 40 x 40 millimeter där godsets tjocklek minst är 4 millimeter. Låsningen skall ske med två hänglås i klass 3
- utvändig låsning med två platta stål bommar av dimension som minst är 10 x 60 millimeter eller två fyrkantsbommar med en dimension av minimum 40 x 40 x 5 millimeter samt låsning med två hänglås i klass 4.
-

Bommarna skall vara utförda med en skyddande kåpa över hänglåset, med motsvarande styrka som hänglåset. Beslagen som fixerar bommen skall vara väl förankrade i karm eller väggparti och i övrigt utförda så att dörr, port eller lucka inte kan öppnas eller bommen lyftas av i låst läge. Vid delad dörr, port eller lucka skall bombeslag finnas svetsade eller bultade på varje del.

1.2.5. Fönster

Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller som på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak, steg) ska

- vara låst med ett godkänt fönsterlås enligt SS 3620 klass A, eller
- ha inkrypsskydd (se nedan), eller

Om låsanordning med hänglås och stålöglor används, krävs godkänt lås i lägst hänglåsklass 3 enligt SSFN 014 och öglor som motsvarar hänglåsets klass.

1.2.6. Inkrypsskydd

Ett inkrypsskydd skall försvåra för obehörig att ta sig in i lokal (exempelvis galler eller jalousi). Inkrypningskydd skall monteras enligt tillverkarens anvisningar i vägg, karm eller dörrblad. All fastsättning skall vara sådan att demontering inte kan göras från utsidan utan avsevärd svårighet. Inkrypsskyddet skall uppfylla klass 1, SSFN 012 "Norm för galler"

Öppningsbart inkrypsskydd skall låsas med godkänd låsenhet, för hänglås ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 2.

Mekaniskt inbrottsskydd

För ett öppet ventilationsfönster ovanför dörr krävs att det skyddas med en stoppbom. Stoppbommen skall förhindra fönstret från att öppnas mer än 15 centimeter. Bommen skall vara av plattstål med en lägsta dimension av 10 x 50 millimeter eller likvärdigt. För större fönster anpassas dimensionen efter storleken.

1.2.7. Värdeförvaringsskåp

För förvaring av pengar, värdehandlingar eller annan stöldbegärlig egendom krävs ett godkänt och klassat värdeskåp, se Försäkringsförbundets tekniska rekommendation FTR 1028.